

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag
Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Datum 13 januari 2020
Betreft Onderzoek naar de verbetering van praktische rechtsbescherming

Geachte voorzitter,

De ontwikkelingen in de kinderopvangtoeslagaffaire, met in het bijzonder de CAF 11-zaak onderstrepen nogmaals het grote belang van een adequate de praktische rechtsbescherming voor burgers. In mijn brief aan uw Kamer van 11 januari jongstleden heb ik een aantal stappen aangekondigd om de aansturing van de Belastingdienst te verbeteren. Maar dat is niet genoeg. Zoals ik in deze brief aangeef, ik hecht ik waarde aan een gedegen uitvoering van de eerder met algemene stemmen aangenomen motie van de heer Omtzigt¹ waarin hij vraagt onderzoek te doen naar de mogelijkheden tot verbetering van de praktische rechtsbescherming van de burger in belasting- dan wel toeslagzaken. Vanwege de focus op de zaak CAF 11 is eerst invulling gegeven aan het deel van de motie dat ziet op de toeslagzaken door deze onderzoeksvraag te beleggen bij de Adviescommissie Uitvoering Toeslagen. Nu is de tijd gekomen om uitvoering te geven aan het tweede deel van de motie door ook een onderzoek te starten naar de bestaande praktische rechtsbescherming van burgers en kleine ondernemers in belastingzaken. In deze brief informeer ik u over de aanpak hiervan.

A. De opdracht en de aanstelling

Het is belangrijk dat het onderzoek naar de praktische rechtsbescherming van burgers en kleine ondernemers grondig en onafhankelijk plaatsvindt. Ik wil daarom een extern en onafhankelijk onderzoek laten uitvoeren door een adviescommissie. Zij zullen deze commissie worden gevraagd onderzoek te doen naar mogelijke verbeteringen en uitbreiding van de praktische rechtsbescherming. Daarbij moet het functioneren van de bestaande praktische rechtsbescherming worden geïnventariseerd onderzocht en moeten de huidige knelpunten in kaart worden gebracht.

Zoals ik ook heb aangegeven in mijn brief van 11 januari jongstleden komt er meer aandacht voor de cultuur-vaktechnische processen binnen de Belastingdienst en voor de verbetering van de Belastingtelefoon. Hier kan ook vanuit de adviescommissie een waardevolle bijdrage aan worden geleverd door

¹ Kamerstukken II, 2018/19, 31066 nr. 468.

Directie Directe Belastingen

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen

T 070-
F 070-
@minfin.nl
www.minfin.nl

Ons kenmerk
2019-0000209723

Uw brief (kenmerk)

Met opmerkingen (1): Of: kinderopvangtoeslagaffaire?

Met opmerkingen (2): Ik zou deze passage weglaten omdat hij niet gaat over rechtsbescherming, maar over aansturing. Na de openingszin komt dat m.i. wat uit de lucht vallen.

Met opmerkingen (3R2): Eens met voorstel om deze passage te schrappen.

Met opmerkingen (4): Je zou kunnen overwegen te refereren naar de brief van 15 november 2019. Daarin wordt aangekondigd m.o.o. motie Omtzigt ook in te gaan op praktische rechtsbescherming in de context heroverwegen aanpak fraude.

Met opmerkingen (5): Dit leidt uiteindelijk toch ook weer een actie van ons? Moeten we nog opnemen dat we uitkijken naar dat advies?

Met opmerkingen (6): Deze zin schrappen en brief sonderen binnen de coalitie?

Met opmerkingen (7): Of hier wel: geïnventariseerd.

Met opmerkingen (8): Ook vraag ik mij welke rol de Belastingtelefoon in de praktische rechtsbescherming speelt. Is dit afgestemd met KI&S?

heeft opmaak toegepast: Nederlands (standaard)

de Echter betekent dit mijns inziens niet dat Het staat de adviescommissie vrij in aanvulling hierop geen zienswijze ternag ontwikkelen. Ik wil de commissie hen daarom ook vragen om onderzoek te doen naar en aanbevelingen te doen voor waar zij aanvullende zowel verbetermogelijkheden zien in bij de invulling van de praktische rechtsbescherming op de werkvloer en als bij in de communicatie tussen de Belastingdienst en de burger of kleine ondernemer, bij deze twee onderdelen meenemen in hun inventarisatie en aanbevelingen doen.

Voor de aanstelling van de adviescommissie wordt gik streef ernaar estreefd naar een evenwichtige samenstelling van drie tot vier onafhankelijke experts te benoemen als leden van de adviescommissie. Daarbij wordt gezocht naar een mix voorgesteld van juridische, gedragswetenschappelijke en toezichthoudende kennis en ervaring. We zullen zo spoedig mogelijk personen benaderen voor deze commissie.

B. De adviesaanvraag

De adviesaanvraag voor de commissie is opgesplitst in drie deelvragen:

- Hoe is de bestaande praktische rechtsbescherming geregeld en tegen welke hindernissen lopen burgers en kleine ondernemers aan in de praktijk?** Om de praktijksituatie zo goed mogelijk in kaart te brengen hecht ik waarde aan een inventarisatie van onderzoek naar de bestaande, praktische rechtsbescherming voor burgers en kleine ondernemers. Zij is de burger en de kleine ondernemer op de hoogte van de mogelijkheden die de rechtsbescherming hem biedt in de praktijk en hebben zij de optie om in hoeverre maken zij daarvan gebruik te maken? Hoe worden belastingplichtigen zij binnen de kaders van de bestaande praktische rechtsbescherming benaderd? Vervolgens Ook dienen de klachten en bezwaren uit de maatschappij te worden geanalyseerd. Waar lopen burgers op dit moment tegen aan? Gesprekken met oOnder andere de Nationale Ombudsman en Sociaal Werk Nederland kunnen hierin inzicht bieden. Daarnaast wordt in gesprek gegaan met een afvaardiging van medewerkers van de Belastingdienst, met burgers en kleine ondernemers en met klokkenluiders.
- Welke aanbevelingen ter verbetering van de bestaande praktische rechtsbescherming doen de leden van de onafhankelijke adviescommissie onderzoekers n.a.v. bovenstaande resultaten?** Hierbij kan gedacht worden aan een breed palet aan aanbevelingen om verbeteringen van de praktische rechtsbescherming in de uitvoering en in de communicatie te verbeteren. Hoewel het niet het primaire doel is van het onderzoek, sluit ik wijzigingen in wet- en regelgeving op voorhand niet uit.
- Welke aanvullende procesverbeteringen zijn mogelijk om de praktische rechtsbescherming van de burger en kleine ondernemers zo goed mogelijk te waarborgen?** Hierbij kan onder andere aandacht worden besteed aan de wijze waarop de praktische rechtsbescherming is georganiseerd in andere landen en op welke manier Nederland hier een voorbeeld aan kan ontleenen. Ik vraag de adviescommissie ook onderzoek te doen naar de manier waarop kwaliteit van rechtsbescherming binnen de Belastingdienst kan worden gewaarborgd. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de instelling van een onafhankelijk orgaan voor kwaliteitstoezicht in belastingzaken waarmee de kwaliteit binnen de Belastingdienst wordt gewaarborgd.

Directie Directe

Belas

Met opmerkingen (9): Of: de leden

Ons kenmerk

2019

Met opmerkingen (10): CHECK

Met opmerkingen (11): CHECK KI&S

Met opmerkingen (12): Ik vraag me af of we de cultuur zo breed in dit onderzoek willen betrekken. Ik zou echt goed nadenken wat onze vraag dan zou zijn. Als het gaat om interne processen ter waarborging van praktische rechtsbescherming dan is dat m.i. iets anders dan de cultuur. Ik twijfel dus zeer of we dit zo moeten noemen.

Met opmerkingen (13): Het gaat immers om belastingplichtigen en belastingschuldigen

Met opmerkingen (14): Wat is precies het verschil tussen vraag 2 en 3? Zie suggestie mo.o. de toelichting.

Met opmerkingen (15): Verwijderd omdat het dubbelop is met een zin verderop.

Met opmerkingen (16): Zie ook vraag in de notitie.

Daarnaast wordt gevraagd te kijken naar mogelijke andere soorten kwaliteitscontrolesmogelijkheden bij de uitvoering. Ook wil ik laten onderzoeken hoe de praktische rechtsbescherming in andere landen is vormgegeven. Hierbij wil ik met name ook kijken naar aandacht vragen voor landen die een onafhankelijk controleorgaan hebben dat toezicht houdt op de belastingdienst, zoals de Amerikaanse "Tax Advocate", of een vergelijkbaar orgaan.

C. De samenloop met de voorgenomen interventies binnen de Belastingdienst

Zoals ik u per brief op 11 januari 2020 heb laten weten ben ik van mening dat er interventies nodig zijn om de besturing van de Belastingdienst te verbeteren en de problematiek het hoofd te kunnen bieden. Zoals ook aangegeven in die brief zijn de daargenoemde interventies niet uitputtend, en kunnen uiteindelijke aanbevelingen ter verbetering van deze adviescommissie ter verbetering van de besturing kunnen wellicht, ook bijdragen aan de verbetering van de dienstverlening aan burgers en bedrijven.

D-C. De samenloop met Adviescommissie Uitvoering Toeslagen

De bestaande praktische rechtsbescherming voor burgers in debij Toeslagenfeer, wordt onderzocht door de Adviescommissie Uitvoering Toeslagen. De onderzoeken zorgen er gezamenlijk dan ook voor dat een breed beeld ontstaat over de huidige praktische rechtsbescherming. Eventuele aanbevelingen of verbetermogelijkheden die volgen uit het onderzoek van de Adviescommissie Toeslagen, zullen uiteraard waar mogelijk worden onderzocht worden bezien op toepasbaarheid of deze kunnen worden meegenomen in belastingzaken.

In aanvulling op de uitkomsten van en aanbevelingen uit dit onderzoek en van de Adviescommissie Uitvoering Toeslagen worden beide onderzoeken worden, zoals ook aangekondigd in de brief van 11 januari jongstleden toegezegd aan uw Kamer, twee onafhankelijke personeelsraadspersonen aangesteld om aan de slag te gaan met interne en externe signalen over de Belastingdienst en worden de richtlijnen van de Raad van Europa voor de bescherming van klokkenluiders volledig geïmplementeerd bij de Belastingdienst.

E-D. Verwachte looptijd

Gezien de maatschappelijke urgentie zal ik de adviescommissie vragen om zo snel mogelijk met hun onderzoeksresultaten en aanbevelingen te komen. Voor mij heeft Ik vind het echter prioriteit ook belangrijk dat de onderzoeken het onderzoek grondig en zorgvuldig worden verricht. Vanzelfsprekend informeer ik uw Kamer nader over de leden van de adviescommissie en over de verwachte termijn waarbinnen het onderzoek zal zijn afgerond wanneer ik de uitkomsten verwacht.

Hoogachtend,

de minister van Financiën

W.B. Hoekstra

Met opmerkingen (17): Dit sorteert al voor op een bepaalde uitkomst, willen we dit niet wat meer open formuleren?

Ons kenmerk
2019-0000209723

Met opmerkingen (18): Ik lees in de adviesaanvraag niet terug dat men ook ingaat op de besturing. Denken wij dat de besturing invloed heeft daarop? Ik zou willen voorstellen dit weg te laten, want mocht dat al het geval zijn dan verwaht ik dat die beperkt van aard zijn.

Met opmerkingen (19): Of: bij de vaststelling van het recht op toeslag?

Met opmerkingen (20): Ik zou dit achterwege laten. Of willen we de suggestie wekken dat er wel contra legem is gewerkt zonder dat we hiervoor aanwijzingen hebben?

**Directie Directe
Belastingen**

Ons kenmerk
2019-0000209723

Pagina 4 van 4